

Εισαγωγή

Στο πλαίσιο του αθλητισμού, πολλές πόλεις παγκοσμίως φιλοξενούν μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις, μεταξύ των οποίων είναι και οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Οι τελευταίοι μάλιστα όχι μόνο είναι εξαιρετικής σημασίας, αλλά θεωρούνται ίσως η σημαντικότερη εκ των μεγαλύτερων αθλητικών διοργανώσεων. Ο λόγος για κάτι τέτοιο έγκειται στο γεγονός της συμμετοχής σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως επίσης στο γεγονός ότι συνδέεται και προωθεί την ειρήνη, τη συμφιλίωση και συναδέλφωση των λαών. Παρά το ότι πρόκειται για μια χρονικά σύντομη διοργάνωση, διάρκειας δυο εβδομάδων, οι απαιτήσεις σε δαπάνες και επενδύσεις είναι τεράστιες. Ειδικότερα, απαιτούνται επενδύσεις τόσο για την εξυπηρέτηση των αποστολών των χωρών και των επισκεπτών, όσο και για την κατασκευή της απαραίτητης αθλητικής υποδομής. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι οι θερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες προσελκύουν 10.000 και πλέον αθλητές, προερχόμενους από 200 και πλέον έθνη, για να συμμετάσχουν σε περισσότερα από 300 αγωνίσματα.

Συνολικά, τέτοιες διοργανώσεις επηρεάζουν πολλαπλώς τη διοργανώτρια πόλη, αφήνοντας τις επιδράσεις τους για πολύ καιρό μετά τη λήξη τους. Πέρα από τη σχεδιασμένη κληρονομιά, οι μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις συνεπάγονται επίσης αποτελέσματα που δεν έχουν προγραμματιστεί, τα λεγόμενα εξωτερικά στοιχεία. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες συνδέονται με υπέρογκες δαπάνες για την κατασκευή έργων. Ομοίως, συχνό φαινόμενο είναι η επένδυση σε τεράστιες αθλητικές υποδομές, που εξυπηρετούν μόνο τις ολυμπιακές ανάγκες, αποτελώντας μη βιώσιμες επενδύσεις μετά τους Αγώνες. Αναμφισβήτητα τέλος, σημειώνονται επιδράσεις στο περιβάλλον, δεδομένης της δραστηριότητας των χιλιάδων εμπλεκόμενων φορέων (αθλητές, προπονητές, αξιωματούχοι, εκπρόσωποι Μεσών Μαζικής Επικοινωνίας, χορηγοί, θεατές). Ως εκ τούτου λοιπόν, αναφέρεται ότι στο πλαίσιο της κληρονομιάς εντάσσονται επίσης οι αρνητικές επιδράσεις των γεγονότων.

Ως θετική άυλη κληρονομιά θεωρείται «η αναβάθμιση των πόλεων, η αυξημένη διεθνής φήμη, ο αυξημένος τουρισμός, η βελτιωμένη δημόσια διαβίωση, η πρόσθετη απασχόληση, περισσότερες τοπικές επιχειρηματικές ευκαιρίες, μάρκετινγκ, ανανεωμένο κοινοτικό πνεύμα, καλύτερη διαπεριφερειακή συνεργασία, παραγωγή ιδεών, παραγωγή πολιτιστικών αξιών, λαϊκή μνήμη, εκπαίδευση, συναισθηματική εμπειρία και πρόσθετη τεχνογνωσία». Απεναντίας, παραδείγματα αρνητικής κληρονομιάς είναι «τα χρέη από την κατασκευή, τα υψηλά κόστη ευκαιρίας, οι υποδομές που δεν χρειάζονται μετά την εκδήλωση, ο προσωρινός αποκλεισμός, η απώλεια τουριστών που θα είχαν επισκεφτεί την πόλη υποδοχής αν δεν λάμβανε χώρα η εκδήλωση, αύξηση μισθώσεων ακινήτων και κοινωνικά άδικη μετακίνηση και ανακατανομή».

Η περίπτωση της Αθήνας (2004)

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας συνδέθηκαν έντονα με αρνητικές κριτικές ως προς τη μεταολυμπιακή αξιοποίηση κάποιων εγκαταστάσεων. Ωστόσο, μια συνολική αποτίμηση των Αγώνων οδηγεί περισσότερο σε θετικά παρά αρνητικά αποτελέσματα. Άλλωστε, λειτούργησαν ως φορέας θετικών επιδράσεων προς την πόλη, οι οποίες ακόμα εξακολουθούν να ωφελούν την Αθήνα. Πρόκειται για την ολυμπιακή κληρονομιά της Αθήνας, η οποία είναι πολυδιάστατη και συνίσταται στην αστική, περιβαλλοντική, τουριστική, αθλητική και πολιτιστική κληρονομιά.

Ολυμπιακές εγκαταστάσεις

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας περιελάμβαναν τη διεξαγωγή 28 αθλημάτων και 301 τελετές απονομής μεταλλίων (μια επιπλέον από τους Αγώνες του Σίδνεϊ), ενώ, για πρώτη φορά, συμπεριλήφθηκε το αγώνισμα της γυναικείας ελληνορωμαϊκής πάλης. Εκτός από την Αθήνα, ολυμπιακές πόλεις αποτέλεσαν επίσης η Θεσσαλονίκη, ο Βόλος, η Πάτρα και το Ηράκλειο όπου φιλοξενήθηκαν οι προκριματικοί αγώνες ποδοσφαίρου. Η διεξαγωγή των αγωνισμάτων στην Αθήνα στηρίχθηκε σε δύο κύριους πόλους αθλητικών εγκαταστάσεων: το Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο (ΟΑΚΑ) και το Ολυμπιακό κέντρο Ελληνικού, όπου εντοπίζεται ο μεγαλύτερος αριθμός αθλητικών εγκαταστάσεων.

Στο Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο Αθηνών πραγματοποιήθηκαν τα περισσότερα αγωνίσματα, όπως επίσης οι τελετές έναρξης και λήξης των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων. Στο Ολυμπιακό συγκρότημα Ελληνικού φιλοξενήθηκαν τα αθλήματα του μπίιζμπολ, του σόφτμπολ, του κανόε-καγιάκ, του χόκεϊ επί χόρτου, και της ιστιοπλοΐας. Έγιναν επίσης, οι προκριματικοί αγώνες μπάσκετ, ο τελικός της χειροσφαίρισης και οι αγώνες ξιφασκίας. Το Ολυμπιακό συγκρότημα Φαλήρου φιλοξένησε τους αγώνες Taekwondo και τους προκριματικούς χειροσφαίρισης (χάντμπολ), ενώ το ΣΕΦ φιλοξένησε το πρωτάθλημα βόλει. Αντίστοιχα, το Ολυμπιακό κέντρο στο Γαλάτσι φιλοξένησε τις διοργανώσεις επιτραπέζιας αντισφαίρισης και ρυθμικής γυμναστικής, ενώ οι εγκαταστάσεις στο Γουδή φιλοξένησαν τις διοργανώσεις του σύγχρονου πεντάθλου και της αντιπτέρησης (badminton).

Συνολικά, τα αγωνίσματα πραγματοποιήθηκαν σε 32 αθλητικές εγκαταστάσεις, από τις οποίες 18 ήταν νεόδμητες, 12 ανακαινίστηκαν και 2 είχαν προσωρινή χρήση. Το σχετικά μεγάλο ποσοστό νεόδμητων αθλητικών εγκαταστάσεων εντάσσεται στο σχεδιασμό της χώρας την εποχή εκείνη, ώστε να αναπτυχθεί περαιτέρω ως τόπος μελλοντικής διοργάνωσης μεγάλων αθλητικών οργανώσεων (παγκόσμια και πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, Μεσογειακοί Αγώνες κ.ά.). Αυτός ο σχεδιασμός, δυστυχώς, δεν έφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, καθώς οι μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις που πραγματοποιήθηκαν στη χώρα μετά το 2004 ήταν σχετικά λίγες (π.χ. ο τελικός του UEFA Champions League το 2007).

Ολυμπιακό Κέντρο	Εγκαταστάσεις
Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο Αθηνών (ΟΑΚΑ)	- Ολυμπιακό Στάδιο Αθηνών «Σπύρος Λούης» - Ολυμπιακό Ποδηλατοδρόμιο - Ολυμπιακό Κέντρο Αντισφαίρισης - Ολυμπιακό Κέντρο Υγρού Στίβου - Ολυμπιακό Κλειστό Γυμναστήριο
Ολυμπιακό Κέντρο Ελληνικού	- Κλειστό Γήπεδο Ελληνικού - Ολυμπιακό Κέντρο Μπείζμπολ - Ολυμπιακό Κέντρο Κανόε / Καγιάκ Σλάλομ - Ολυμπιακό Κέντρο Χόκεϋ - Ολυμπιακό Κέντρο Σόφτμπολ - Ολυμπιακό Κέντρο Ιστιοπλοΐας (Αγίου Κοσμά)
Ολυμπιακό Κέντρο παραλιακής ζώνης Φαλήρου	- Ολυμπιακό Κέντρο Μπιτς Βόλεϊμπολ - Κλειστό Γυμναστήριο Φαλήρου - Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας (ΣΕΦ)
Ολυμπιακό Κέντρο Σχοινιά	Ολυμπιακό Κωπηλατοδρόμιο Σχοινιά
Ολυμπιακό Κέντρο Μαρκόπουλου	- Ολυμπιακό Κέντρο Ιππασίας Μαρκόπουλου - Ολυμπιακό Κέντρο Σκοποβολής Μαρκόπουλου
Ολυμπιακό Κέντρο Δυτικής Αττικής	- Ολυμπιακό Γυμναστήριο Πυγμαχίας Περιστερίου - Κλειστό Ολυμπιακό Γυμναστήριο Άρσης Βαρών - Ολυμπιακό Γυμναστήριο Άνω Λιοσίων
Ολυμπιακό Συγκρότημα Γουδιού	- Κέντρο Ιππασίας - Γυμναστήριο Αντιπτερίσης
Άλλες αθλητικές εγκαταστάσεις	- Ολυμπιακό Γυμναστήριο Γαλατσίου - Στάδιο «Γεώργιος Καραϊσκάκης» - Παναθηναϊκό στάδιο (Τερματισμός Μαραθωνίου και αγώνες Τοξοβολίας) - Αρχαίο στάδιο Ολυμπίας (Σφαιροβολία) - Ολυμπιακό Κέντρο Βουλιαγμένης (Τρίαθλο)
Εγκαταστάσεις στις υπόλοιπες Ολυμπιακές πόλεις	- Παμπελοποννησιακό Στάδιο (Πάτρα) - Παγκρήτιο Στάδιο (Ηράκλειο) - Πανθεσσαλικό Στάδιο (Βόλος) - Καυτατζόγλειο Στάδιο (Θεσσαλονίκη)

Αθλητική κληρονομιά

Απόρροια των Αγώνων του 2004 ήταν η δημιουργία τεσσάρων κέντρων που πλαισίωσαν τους Αγώνες. Πρόκειται για το Ολυμπιακό Χωριό, το Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο Αθηνών, το Ιστορικό Κέντρο των Αθηνών και την Παραλιακή Ζώνη του Φαλήρου. Όσον αφορά το Ολυμπιακό Χωριό, σημειώνεται ότι αποτελεί μέρος της κοινωνικής κληρονομιάς. Στα εν λόγω κέντρα κατασκευάστηκαν μόνιμες και προσωρινές εγκαταστάσεις, για την εξυπηρέτηση των Αγώνων. Στο σύνολό τους χρησιμοποιήθηκαν 32 ολυμπιακές αθλητικές εγκαταστάσεις, μεταξύ των οποίων δεκαοχτώ κατασκευάστηκαν εξ αρχής, δώδεκα προϋπήρχαν και ανακαινίσθηκαν χάριν των Αγώνων, ενώ δύο αποτέλεσαν προσωρινές υποδομές.

Η αθλητική κληρονομιά ταυτίζεται σε μεγάλο βαθμό με τις αθλητικές εγκαταστάσεις. Αρχικά, η ανανέωση του Ολυμπιακού Σταδίου εν όψει των Αγώνων, εξασφάλισε την τακτική μεταολυμπιακή χρήση του. Ειδικότερα, αποτελεί την έδρα της ομάδας Π.Α.Ε. Α.Ε.Κ.. Παράλληλα, φιλοξενεί επίσης τους αγώνες της ελληνικής εθνικής ποδοσφαιρικής ομάδας, λοιπούς αθλητικούς αγώνες, όπως αγώνες στίβου, καθώς επίσης μουσικές συναυλίες. Επίσης, το γήπεδο καλαθοσφαίρισης του εν λόγω Σταδίου είναι η έδρα της ομάδας Κ.Α.Ε. Παναθηναϊκός. Ομοίως, το Στάδιο Καραϊσκάκη ανακατασκευάστηκε για τους Αγώνες και αποτελεί την έδρα της ομάδας Π.Α.Ε. Ολυμπιακός. Στο ίδιο πλαίσιο, το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, είναι η έδρα της Κ.Α.Ε. Ολυμπιακός. Επιπλέον, το κλειστό ολυμπιακό γυμναστήριο Γαλατσίου, όπως και στους Αγώνες, συνεχίζει να φιλοξενεί το άθλημα της ρυθμικής γυμναστικής, ενώ εξυπηρετεί επίσης λοιπές χρήσεις. Ειδικότερα, εκεί διοργανώνονται αγώνες καλαθοσφαίρισης, μαθήματα τέχνης, μουσικές συναυλίες, ενώ στεγάζει επίσης τηλεοπτικές σειρές και κυβερνητικά γραφεία.

Επιπλέον, το ολυμπιακό ποδηλατοδρόμιο επίσης ανακαινίστηκε για τους Αγώνες. Μιας και είναι μοναδικό στο είδος του, συνεχίζει να φιλοξενεί αγώνες ποδηλασίας, ενώ διατίθεται σε αθλητικούς συλλόγους και ποδηλάτες. Σε αυτό το σημείο αναφέρονται εγκαταστάσεις που προορίστηκαν για εναλλακτική χρήση. Για παράδειγμα, το αθλητικό περίπτερο του Φαλήρου έγινε συνεδριακό κέντρο, το οποίο φιλοξενεί επίσης εμπορικές εκθέσεις και μουσικές συναυλίες. Ως προς το ιστιοπλοϊκό κέντρο του Αγίου Κοσμά, πλέον αποτελεί ιδιωτική μαρίνα, ενώ το Διεθνές Κέντρο Ραδιοτηλεόρασης έχει μετατραπεί σε μεγάλο εμπορικό κέντρο της Αθήνας. Ομοίως, το Κέντρο Τύπου στεγάζει το Υπουργείο Υγείας, το κέντρο σκοποβολής στο Μαρκόπουλο εξυπηρετεί την εκπαίδευση ειδικών δυνάμεων της αστυνομίας, ενώ το ολυμπιακό κέντρο Γουδί λειτουργεί ως θέατρο. Ακόμη, χώροι που εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται είναι το ολυμπιακό κέντρο κωπηλασίας του Σχοινιά.

Όσο για τις λοιπές εγκαταστάσεις, δεν προβλέφθηκε σωστή αξιοποίησή τους, και ως εκ τούτου μένουν αδρανείς. Πρόκειται για το αθλητικό κέντρο άρσης βαρών στη Νίκαια, το ολυμπιακό κέντρο Beach Volleyball στο Φάληρο, το ολυμπιακό συγκρότημα Γουδί, καθώς και το συγκρότημα του Ελληνικού. Στο πλαίσιο του τελευταίου συγκροτήματος, πέραν της αίθουσας ξιφασκίας οι υπόλοιποι χώροι δε χρησιμοποιούνται. Ωστόσο το συγκρότημα του Ελληνικού από το 2014 και έπειτα, προορίζεται να μετατραπεί σε παγκόσμιο τουριστικό και ψυχαγωγικό προορισμό από την ελληνική Lamda Development, από κοινού με τη Fosun της Κίνας και την Al Maabar από το Αμπού Ντάμπι. Μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες, το συγκρότημα παραμένει υπό τη διαχείριση της εταιρείας Public Properties Company SA. Σήμερα λειτουργεί ως χώρος πολλαπλών χρήσεων και ως συνεδριακό κέντρο, ενώ φιλοξενεί αθλητικές εκδηλώσεις και πολυάριθμες συναυλίες μουσικής κάθε χρόνο.

Αστική κληρονομιά

Οι Αγώνες πυροδότησαν νέα έργα υποδομής, ενώ συγχρόνως υπήρξαν καταλυτικός παράγοντας στην περάτωση των ήδη προγραμματισμένων έργων, από τα οποία η πόλη εξακολουθεί να έχει όφελος. Αξίζει μάλιστα να σημειωθεί ότι οι Αγώνες στάθηκαν σοβαρή αφορμή για την πραγμάτωση αρκετών έργων σε αστικό επίπεδο, τα οποία σε άλλη περίπτωση πιθανόν δε θα γίνονταν. οι Ολυμπιακοί Αγώνες έδρασαν καταλυτικά ως προς το μετασχηματισμό της πόλης της Αθήνας. Τόσο στην περίπτωση της Βαρκελώνης, όσο και στην περίπτωση της Αθήνας, οι Ολυμπιακοί Αγώνες έδρασαν σε μεγάλο βαθμό ως προς το μετασχηματισμό των πόλεων. Ως εκ τούτου, ο νομός Αττικής συνολικά επωφελήθηκε σε πολλαπλό επίπεδο. Ειδικότερα, επωφελήθηκε από βελτιώσεις σε υποδομές, όπως το οδικό δίκτυο, οι συγκοινωνίες, το λιμάνι του Πειραιά, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής των κατοίκων, τον τομέα των τηλεπικοινωνιών, την ενέργεια, την ασφάλεια και την τεχνολογία. Εκτός αυτού, προέκυψαν επίσης νέες υποδομές μεταφοράς και έργα που βελτίωσαν την αισθητική εικόνα της πόλης.

Πρώτα πρώτα, στο σύνολό τους κατασκευάστηκαν 140 χιλιόμετρα οδικού δικτύου προκειμένου να αντιμετωπιστεί το κυκλοφοριακό πρόβλημα. Συγχρόνως, κατασκευάστηκε σημαντικό μέρος της Αττικής Οδού, οδηγώντας στη δημιουργία ενός σύγχρονου αυτοκινητόδρομου μήκους 67 χιλιομέτρων που διασχίζει την Αθήνα και 30 επιπλέον δήμους της Αττικής. Ομοίως, περατώθηκε το σιδηροδρομικό σύστημα και επεκτάθηκε το σύστημα μετρό της Αθήνας. Ως αποτέλεσμα της μειωμένης κυκλοφοριακής συμφόρησης, καθώς εκτιμάται ότι χάρη στη λειτουργία του μετρό ο αριθμός αυτοκινήτων στο κέντρο της πόλης αμβλύνθηκε κατά 70.000 ημερησίως, μειώθηκε επίσης η ατμοσφαιρική ρύπανση. Κατ' επέκταση, βελτιώθηκε επίσης η ποιότητα ζωής των κατοίκων. Εξίσου σημαντικό έργο ήταν η κατασκευή του Διεθνούς Αεροδρομίου «Ελευθέριος Βενιζέλος», όπως επίσης η επέκταση του μετρό με τη δημιουργία του προαστιακού σιδηροδρομικού συστήματος, για τη σύνδεση των προαστιακών περιοχών με αυτό.

Μεταξύ των εντυπωσιακών έργων, σημειώνονται επίσης το σύγχρονο σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών, αυτοκινητόδρομοι, γραμμές μετρό και τραμ, καθώς και τουριστική υποδομή. Συν τοις άλλοις, επεκτάθηκαν οι γραμμές του μετρό, ώστε να φτάσουν στα εσωτερικά προάστια της Αθήνας, ενώ δημιουργήθηκαν νέοι σταθμοί λεωφορείων κοντά στους σταθμούς του μετρό. Τέλος, κατασκευάστηκε ένα σύγχρονο σιδηροδρομικό σύστημα, που επιτρέπει τη διασύνδεση του κέντρου της πόλης με τα ολυμπιακά συγκροτήματα του Φαλήρου και του Ελληνικού. Όσον αφορά τα έργα υποδομής που επιταχύνθηκαν χάρη στους Αγώνες ήταν η αναδιάρθρωση τριών περιοχών της πόλης. Πρόκειται για την παραλιακή ζώνη του Φαλήρου, το Ολυμπιακό Αθλητικό Συγκρότημα της Αθήνας και το Συγκρότημα Ελληνικού. Επίσης, απόρροια των Αγώνων υπήρξε η ανακατασκευή του Εθνικού Αρχαιολογικού, καθώς και του Βυζαντινού Μουσείου, όπως επίσης η αναβάθμιση περιοχών, μεταξύ των οποίων η Τεχνόπολις στο Γκάζι.

Στο ίδιο πλαίσιο, υλοποιήθηκε πριν τους Αγώνες η δράση «New Look for Athens», με σκοπό την αισθητική βελτίωση κτιρίων της Αθήνας. Χάρη στα εν λόγω έργα, η Αθήνα επανατοποθετήθηκε ως μια σύγχρονη πόλη του 21ου αιώνα, ως μια ευρωπαϊκή πόλη, ενώ πραγματοποίησε ως ένα βαθμό την επιδίωξη να παρουσιαστεί ως μια κοινωνικά, οικονομικά και πολιτιστικά αναπτυγμένη πόλη και επομένως, ένας ελκυστικός τουριστικός προορισμός. Εν ολίγοις, σημειώθηκαν τεράστιες αλλαγές στην προσπάθεια μετατροπής της Αθήνας σε μια μεταβιομηχανική μητρόπολη, με συστατικά στοιχεία της τον τουρισμό, την αναψυχή, τον πολιτισμό και τις εμπορικές υπηρεσίες.

Τουριστική κληρονομιά

Οι παρεμβάσεις στην τουριστική υποδομή ευνόησαν την πόλη σε βάθος χρόνου, ενώ προετοίμασαν το έδαφος για την ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος της Αθήνας ειδικότερα, καθώς και ολόκληρης της χώρας γενικότερα. Σύμφωνα με μελέτη που πραγματοποίησε το 2008 η Εταιρεία Τουριστικής και Οικονομικής Ανάπτυξης Αθηνών από κοινού με το Κέντρο Έρευνας και Μελέτης Τουρισμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου, μετά το 2004 η τουριστική βιομηχανία σημείωσε άνοδο συγκριτικά με την πτώση που παρουσίαζε τα προηγούμενα έτη. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι «μέχρι το 2007, οι πλήρεις κρατήσεις ξενοδοχείων στο δήμο Αθηνών έφθασαν το 60,3%, ξεπερνώντας τα προηγούμενα χρόνια. Οι αριθμοί επισκεπτών συνέχισαν να αυξάνονται. Το 2003 12 εκατομμύρια τουρίστες επισκέφθηκαν τη χώρα, ενώ το 2015 τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος έδειξαν περίπου 23,5 εκατομμύρια επισκέπτες, καθιστώντας την πόλη έναν από τους πιο δημοφιλείς προορισμούς».

Η αναβάθμιση της εικόνας της πόλης συνδέεται επίσης με την αναβάθμιση των παραθαλάσσιων περιοχών, τα ξενοδοχεία υψηλής ποιότητας, την ανακαίνιση ερειπωμένων κτιρίων, τα οποία ενίσχυσαν τον τουρισμό και κατέστησαν την πόλη δημοφιλή προορισμό παγκοσμίως. Πολλοί από τους χώρους που ανακαινίστηκαν ή κατασκευάστηκαν για τους Αγώνες του 2004 παραμένουν επίσης σε χρήση σήμερα. Απόρροια αφ' ενός της αναβάθμισης μουσείων, αρχαιολογικών χώρων και δημόσιων χώρων πολιτιστικής σημασίας και αφ' ετέρου της διεθνούς εμβέλειας προβολής που χάρισαν οι Αγώνες στην Αθήνα, υπήρξε η επανατοποθέτησή της από έναν προορισμό με μαζικά χαρακτηριστικά σε ένα διαφοροποιημένο προορισμό. Εν ολίγοις, σημειώθηκε αξιόλογη μεταβολή στη φυσιογνωμία της πόλης, ως αποτέλεσμα του συνδυασμού των παραδοσιακών χαρακτηριστικών της με τα σύγχρονα ολυμπιακά έργα. Ώθηση στον τουρισμό έδωσε επίσης η διασύνδεση της πόλης με την παράκτια νότια ζώνη, διευκολύνοντας τη μεταφορά των τουριστών.

Περιβαλλοντική κληρονομιά

Με αφορμή την τέλεση των Αγώνων, η πόλη ανέλαβε ενεργό δράση ως προς την προστασία του περιβάλλοντος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ανάπλαση της παραλιακής ζώνης του Φαλήρου, στο πλαίσιο της οποίας προγραμματίστηκε διαχείριση των αποβλήτων, αναζωογόνηση της περιοχής ως οικότοπου, βελτίωση στην ποιότητα των υδάτων και επέκταση της βλάστησης με δενδροφύτευση. Οι εν λόγω κινήσεις επέτρεψαν την επιστροφή των σπάνιων ειδών, ενώ κατέστησε τα ύδατα ασφαλή για τους πολίτες. Ομοίως, πραγματοποιήθηκε έλεγχος των υδάτων του Σχοινιά και λοιπών παραλιών. Στο ίδιο πλαίσιο, περίπου 350.000 φυτά της ελληνικής χλωρίδας δόθηκαν σε 26 δήμους της Αττικής. Τέλος, χάριν της περιβαλλοντικής μέριμνας, 2.000 και πλέον αστικά λεωφορεία αντικαταστάθηκαν από λεωφορεία που λειτουργούν με καύσιμα φιλικά προς το περιβάλλον.